

§ 17. Denne lov træder i kraft den 1. august 1968.

Stk. 2. Efterskoler, der oppebærer stats-tilskud ved denne lovs ikrafttræden, betragtes som godkendte.

§ 18. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som Grønlands særlige forhold tilliger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Efterskolernes udvikling.

Efterskolen for de 14-18 årige unge er en kostskoleform, der har sit udspring i det 19. århundredes pædagogiske nydannelser; men det er først i de seneste årtier, at efterskolen for alvor har udviklet sig og er blevet en selvstændig skoleform.

Der har således fra 1930 til 1960 været en stærk stigning i antallet af efterskoler, og en forholdsvis endnu større stigning i antallet af elever, således at den gennemsnitlige efterskole nu er større end tidligere.

Udviklingen må ses i sammenhæng med den almindelige stigning i behovet for ungdomsundervisning, men også som resultat af de forbedrede støtteordninger for elever og efterskoler, som den sidste menneskealders lovgivning har gennemført.

Finansår	Antal efterskoler	Antal efterskoleelever
1930-31	40	1.766
1940-41	57	2.756
1950-51	75	4.535
1960-61	107	9.982
1965-66	103	7.794

I de senere år har der været en nedgang i det totale elevtal på efterskolerne svarende til nedgangen i antal unge i 14-18 års alderen, således at den andel af en årgang unge, der søger efterskoleophold, stort set er uændret.

Imidlertid betyder dette forhold ikke, at efterskolerne i større omfang står med ledig kapacitet, idet skolernes årselevtal som følge af omlægning til kurser af længere varighed er bevaret uændret.

Finansår	Totale elevtal	Årselevtal
1961-62	9.963	3.800
1962-63	9.502	3.870
1963-64	8.347	3.845
1964-65	8.321	3.844
1965-66	7.794	3.816

Der er i de senere år blevet betydelig større bredde i efterskolernes elevrekruttering. Medens efterskolerne tidligere næsten udelukkende modtog elever fra landkommunerne og især fra landbruget, kom i 1965-66 ca. 30 pct. af eleverne fra hovedstaden og købstæderne, og der var en betydelig spredning i forældrenes erhverv.

Et betydeligt antal elever har inden efterskoleopholdet modtaget undervisning i folkeskolens 8. eller 8.-9. klasse og i ungdomsskolen. Det forekommer også i stigende omfang, at elever vender tilbage til folkeskolen efter at have afsluttet et efterskoleophold. Der udvikler sig på denne måde et bredere samvirke mellem de to skoleformer. Dette understøttes yderligere af, at et flertal af efterskolerne nu arbejder med kurser på 8-10 måneders varighed, og at kursustiderne tilpasses folkeskoleåret, så efterskoleopholdet ikke finder sted midt i et eller over to skoleår.

Den enkelte efterskole tilrettelægger inden for gældende lovs rammer i vidt omfang frit sin undervisningsplan, men det har vist sig, at der i praksis i stor udstrækning er overensstemmelse mellem efterskolens og folkeskolens undervisning, hvilket yderligere letter den frie overgang mellem de to skoleformer.

Kostskoleformen er den helt dominerende i efterskolen. Oprindeligt var det blot en praktisk foranstaltning, at eleverne boede og spiste på skolen. I dag er kostskolen blevet udgangspunkt for en pædagogik og metodik, der uden at være endeligt udformet rummer store perspektiver for ungdomsundervisningen.

Der vil i fremtiden være brug for betydelige investeringer i efterskolen. Der er allerede i øjeblikket et stærkt behov for forøget udbygning af faglokaler og undervisningsudstyr, og den almindelige stigning i levestandarden betyder øgede krav til elevværelser og opholdsrum.

Det kan forventes, at efterskolerne vil komme